

FIȘA DISCIPLINEI
An universitar 2023-2024

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA ȘTEFAN CEL MARE SUCEAVA
Facultatea	FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
Departamentul	DEPARTAMENTUL DE SPECIALITATE CU PROFIL PSIHOPEDAGOGIC
Domeniul de studii	ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
Ciclul de studii	Nivelul II (de aprofundare)- postuniversitar
Programul de studii	Program de formare psihopedagogică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Comunicare educațională				
Titularul activităților de curs	Lector dr. Aura HAPENCIUC				
Titularul activităților aplicative	Lector dr. Aura HAPENCIUC				
Anul de studiu	I	Semestrul	1	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categoría formativă a disciplinei DF-disciplină fundamentală; DD-în domeniu; DS-de specialitate; DC-complementară				DC
	Categoría de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore, pe săptămână	3	Curs	1	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore (pe semestru) din planul de învățământ	42	Curs	14	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II. Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
II.b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	40
II.b) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	20
II.d) Tutoriat	
III. Examinări	3
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	80
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	
Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului		PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT sau Prezi, flip-chart, foi A1 și A3
Desfășurare aplicații	Seminar	PC, videoproiector, suporturi electronice pentru aplicații, prezentări PPT sau Prezi, flip-chart
	Laborator	

	Proiect	
--	---------	--

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1- Transpunerea didactică a conținuturilor științifice specifice domeniului în acord cu diversitatea situațiilor de instruire</p> <p>CP3- Abordarea metodologică a situațiilor de instruire dintr-o perspectivă deschisă și inovatoare</p> <p>CP5- Identificarea resurselor optime în vederea rezolvării situațiilor-problemă din contextul educațional</p> <p>CP6- Integrarea experiențelor didactice/de cercetare în dezvoltarea unor parteneriate autentice școală-familie-comunitate</p>
Competențe transversale	CT4- Valorificarea reperelor etice și deontologice în dezvoltarea identității profesionale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Integrarea cunoștințelor privind comunicarea educațională în sistemul cunoștințelor dobândite în cadrul cursurilor anterioare și formarea de capacități necesare pentru comunicarea eficientă cu elevii
-----------------------------------	---

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<p>1. Comunicarea – repere privind interacțiunea educațională</p> <p>1.1 Ce este comunicarea?</p> <p>1.2 Forme ale comunicării umane - implicații psihopedagogice</p> <p>1.2.1 Comunicarea orizontală și verticală</p> <p>1.2.2 Comunicarea verbală, nonverbală și paraverbală</p> <p>1.2.3 Comunicarea accidentală, subiectivă și instrumentală</p> <p>1.3 Implicații psihopedagogice ale formelor de comunicare</p>	2	Prelegerea, conversația	
<p>2. Comunicarea didactică și elementele ei</p> <p>2.1 Ce este comunicarea didactică?</p> <p>2.1.1 Caracteristicile comunicării didactice</p> <p>2.2 Elementele comunicării didactice</p> <p>2.3 Condiții ale reușitei în comunicarea didactică</p> <p>2.4 Cadrul didactic și competențele sale de comunicare</p>	2	Prelegerea, conversația euristică, explicația	
<p>3. Prezentarea și ascultarea eficiente</p> <p>3.1 Prezentarea eficientă</p> <p>3.1.1 Fazele prezentării eficiente</p> <p>3.1.2 Prezentarea informativă</p> <p>3.1.3 Prezentarea persuasivă</p> <p>3.2 Ascultarea eficientă</p> <p>3.2.1 Ascultarea interactivă</p>	2	Dezbaterea, explicația, problematizarea	
<p>4. Conflictul în comunicarea educațională</p> <p>4.1 Ce înseamnă conflict ?</p> <p>4.2 Perspective de analiză a conflictului</p> <p>4.3 Tipuri de conflict</p> <p>4.4 Reacții care pot fi implicate într-un conflict educațional</p> <p>4.5 Provocarea și rezolvarea conflictelor</p> <p>4.5.1 Strategii de provocare/stimulare a conflictului</p> <p>4.5.2 Strategii de prevenire a conflictului</p> <p>4.5.3 Strategii de reducere a conflictului</p> <p>4.5.4 Strategii ineficiente în rezolvarea unui conflict</p> <p>4.5.5 Strategii de rezolvare a conflictelor</p>	4	Brainstorming-ul, demonstrația, explicația, dezbaterea, problematizarea	

5. Grupul și importanța sa în comunicarea educațională 5. 1 Ce înțelegem prin grup? 5. 2 Caracteristicile grupului 5. 3 Fazele reunirii unui grup 5. 4 Fazele separării unui grup 5. 5 Coeziune și comportament deviant în cadrul grupului 5. 6 Colaborare și competiție în cadrul grupului 5. 7 Normele de grup 5. 8 Rolurile și jucarea acestora în cadrul grupului	4	Prelegerea, conversația	
--	---	----------------------------	--

Bibliografie

1. Abric, J.C. (2022) *Psihologia comunicării*, Editura Polirom, Iași
2. De Peretti, A. (2001) *Tehnici de comunicare*, Editura Polirom, Iași
3. Erdei, Ildikó, „Comunicare organizațională” în Bogathy, Zoltán - coord. *Manual de psihologia muncii și organizațională*, editura Polirom, Iași, 2002;
4. Ferréol, Gilles, Flageul Noël. *Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală*, editura Polirom, Iași, 2004 (cota USV - II 43383);
5. Guliciuc, Viorel, *Comunicare didactică – curs*, editura Universității Suceava, 2003;
6. Iacob, Luminița, „Comunicarea didactică” în Bogdan Balan, Ștefan Boncu, Andrei Cosmovici ... et al. coord. *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice : curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță*, editura Polirom, Iași, 1998 (cota USV - III 16125);
7. Krueger, Richard A., Casey, Mary Anne, *Metoda focus grup*, editura Polirom, Iași, 2005;
8. Lassus, René, *Programarea neuro-lingvistică și arta comunicării*, Editura Teora, București, 2004;
9. Mucchielli, Roger, *Metode active în pedagogia adulților*, editura Didactică și Pedagogică, București, 1982;
10. Pânișoară, Ion Ovidiu, *Comunicarea eficientă – Metode de interacțiune educaționale*, editura Polirom, Iași, 2004 (cota USV - III 18524);
11. Pânișoară, Ion Ovidiu, *Comunicarea eficientă – ediția a III-a*, editura Polirom, Iași, 2006 (cota USV - III 19093);
12. Redl Fritz, „Emoție de grup și leadership” în De Visscher, Neculau A. (coord.), *Dinamica grupurilor*, editura Polirom, Iași, 2001;
13. Robbins, Anthony, *Putere nemărginită*, editura Amaltea, București, 2001;
14. Șoitu, Laurențiu, *Pedagogia comunicării*, editura Institutul European, Iași, 2001 (cota USV II 47058);
15. Șoitu, Laurențiu, Cherciu Rodica Diana coord., *Strategii educaționale centrate pe elev*, MEC&UNICEF, București, 2006 (cota USV - II 48368);
16. Stoica-Constantin, Ana. „Psihologia rezolvării conflictelor” în *Cursurile anului II, semestrul I, ID (Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației)*, editura Universității „Al. I. Cuza” , Iași, 2006

Bibliografie minimală

1. Ferréol, Gilles, Flageul Noël. *Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală*, editura Polirom, Iași, 2004 (cota USV - II 43383);
2. Iacob, Luminița, „Comunicarea didactică” în Bogdan Balan, Ștefan Boncu, Andrei Cosmovici ... et al. coord. *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice : curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță*, editura Polirom, Iași, 1998 (cota USV - III 16125);
3. Pânișoară, Ion Ovidiu, *Comunicarea eficientă – Metode de interacțiune educaționale*, editura Polirom, Iași, 2004 (cota USV - III 18524);
4. Șoitu, Laurențiu, *Pedagogia comunicării*, editura Institutul European, Iași, 2001 (cota USV II 47058);
5. Șoitu, Laurențiu, Cherciu, Rodica Diana coord., *Strategii educaționale centrate pe elev*, MEC&UNICEF, București, 2006 (cota USV - II 48368).

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Organizarea activității de seminar - Identificarea așteptărilor referitoare la disciplina Comunicare educațională - Prezentarea specificului disciplinei - Analiza tematicii și a bibliografiei aferente Prezentarea modalităților de lucru și discutarea criteriilor de evaluare a activității de seminar	2	Conversația Explicația	
2. Forme ale comunicării umane - Comunicarea verbală, comunicarea nonverbală,	2	Expunerea Conversația	

comunicarea paraverbală		Explicația Demonstrația	
3. Utilizarea registrelor de comunicare în relația profesor – elev (I) - Registrul vizual, registrul auditiv, registrul tactil / kinestezic	2		
4. Utilizarea registrelor de comunicare în relația profesor – elev (II) - Registrul vizual, registrul auditiv, registrul tactil / kinestezic	2	Problematizarea Conversația euristică Explicația Studiul de caz	
5. Comunicarea didactică și elementele ei - Emițătorul, Receptorul, Mesajul și efectele sale, Decodarea, Feedback-ul, Canalul de comunicare, Contextul comunicării	2	Jocul de rol Exercițiul Dezbaterea	
6. Prezentarea și ascultarea eficiente - Fazele prezentării eficiente, Prezentarea informativă, Prezentarea persuasivă - Ascultarea eficientă	2	Exercițiul, conversația demonstrația	
7. Analiza comunicării profesor - elev - Elaborarea unei grile de analiză a comunicării - Aplicarea grilei la o situație concretă de comunicare profesor – elev - Analiza rezultatelor	2	Dezbateră, Expunerea Problematizarea	
8. Tipuri de conflict și reacții care pot fi implicate într-un conflict educațional - Conflictul cognitiv, conflictul scop, conflictul comportamental, conflictul afectiv, conflictul socio-cognitiv - Compensarea, conversia, deplasarea/înlocuirea, fantazarea, negativismul, proiecția, fixația, raționalizarea, luarea în derâdere	2	Studiul de caz Dezbateră Problematizarea	
9. Provocarea, prevenirea și reducerea conflictului - Strategii de provocare/stimulare a conflictului, strategii de prevenire a conflictului, strategii de reducere a conflictului	2	Expunerea Conversația Explicația Demonstrația	
10. Rezolvarea conflictului - Strategii ineficiente în rezolvarea unui conflict, strategii de rezolvare a conflictelor			
11. Procese de grup. Analize educaționale - Coeziune și devianță în cadrul grupului de elevi - Colaborare și competiție în clasa de elevi	2	Problematizarea Conversația euristică Explicația Studiul de caz	
12. Normele de grup - Ce este norma?, Ce s-ar întâmpla dacă nu ar exista norme?, Procese prin care putem influența apariția normelor în grup	2	Jocul de rol Exercițiul Dezbaterea	
13. Rolurile și jucarea acestora în cadrul grupului - Rolul persoanei centrale în formarea grupului, rolurile în cadrul echipei (Belbin), rolurile profesorului și ale studentului	2	Exercițiul, conversația demonstrația	
14. Profesia didactică – știința și/sau arta de a comunica	2	Conversația Dezbateră	
15.Seminar sinteză	2	Conversația Dezbateră	

Bibliografie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Abric, J.C. (2022) <i>Psihologia comunicării</i>, Editura Polirom, Iași 2. De Peretti, A. (2001) <i>Tehnici de comunicare</i>, Editura Polirom, Iași 3. Erdei, Ildikó, „Comunicare organizațională” în Bogathy, Zoltán - coord. <i>Manual de psihologia muncii și organizațională</i>, editura Polirom, Iași, 2002; 4. Ferréol, Gilles, Flageul Noël. <i>Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală</i>, editura Polirom, Iași, 2004 (cota USV - II 43383); 5. Guliciuc, Viorel, <i>Comunicare didactică – curs</i>, editura Universității Suceava, 2003; 6. Iacob, Luminița, „Comunicarea didactică” în Bogdan Balan, Ștefan Boncu, Andrei Cosmovici ... et al. coord. <i>Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice : curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță</i>, editura Polirom, Iași, 1998 (cota USV - III 16125); 7. Krueger, Richard A., Casey, Mary Anne, <i>Metoda focus grup</i>, editura Polirom, Iași, 2005; 8. Lassus, René, <i>Programarea neuro-lingvistică și arta comunicării</i>, Editura Teora, București, 2004; 9. Mucchielli, Roger, <i>Metode active în pedagogia adulților</i>, editura Didactică și Pedagogică, București, 1982; 10. Pânișoară, Ion Ovidiu, <i>Comunicarea eficientă – Metode de interacțiune educaționale</i>, editura Polirom, Iași. 2004 (cota USV - III 18524); 11. Pânișoară, Ion Ovidiu, <i>Comunicarea eficientă – ediția a III-a</i>, editura Polirom, Iași, 2006 (cota USV - III 19093); 12. Redl Fritz, „Emoție de grup și leadership” în De Visscher, Neculau A. (coord.), <i>Dinamica grupurilor</i>, editura Polirom, Iași, 2001; 13. Robbins, Anthony, <i>Putere nemărginită</i>, editura Amaltea, București, 2001; 14. Șoitu, Laurențiu, <i>Pedagogia comunicării</i>, editura Institutul European, Iași, 2001 (cota USV II 47058); 15. Șoitu, Laurențiu, Cherciu Rodica Diana coord., <i>Strategii educaționale centrate pe elev</i>, MEC&UNICEF, București, 2006 (cota USV - II 48368); 16. Stoica-Constantin, Ana. „Psihologia rezolvării conflictelor” în <i>Cursurile anului II, semestrul I, ID (Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației)</i>, editura Universității „Al. I. Cuza” , Iași, 2006;

Bibliografie minimală
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ferréol, Gilles, Flageul Noël. <i>Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală</i>, editura Polirom, Iași, 2004 (cota USV - II 43383); 2. Iacob, Luminița, „Comunicarea didactică” în Bogdan Balan, Ștefan Boncu, Andrei Cosmovici ... et al. coord. <i>Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice : curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță</i>, editura Polirom, Iași, 1998 (cota USV - III 16125); 3. Pânișoară, Ion Ovidiu, <i>Comunicarea eficientă – Metode de interacțiune educaționale</i>, editura Polirom, Iași. 2004 (cota USV - III 18524); 4. Șoitu, Laurențiu, <i>Pedagogia comunicării</i>, editura Institutul European, Iași, 2001 (cota USV II 47058); 5. Șoitu, Laurențiu, Cherciu, Rodica Diana coord., <i>Strategii educaționale centrate pe elev</i>, MEC&UNICEF, București, 2006 (cota USV - II 48368).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În stabilirea conținuturilor disciplinei s-au avut în vedere programele analitice similare existente în mediul academic și programele disciplinelor din cadrul programului de studiu prezent.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> -Înșușirea conținutului teoretic conceptual al disciplinei predate; -Capacitatea de utilizare adecvată a conceptelor, metodelor și procedeelelor specifice disciplinei. 	Probă scrisă de evaluare (test grilă)	40%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> a. Intervențiile/implicarea activă a studenților pe parcursul activităților de seminar (capacitatea de a evalua proiectele proprii sau susținute de alții) - 1,5 puncte. ; b. Prezentarea unei teme de seminar - 3,5 puncte; 	Observarea sistematică a activității și comportamentului studenților Conversația de verificare	60%

	c. Întocmirea unui portofoliu didactic: eseu Rolul cuvintelor în comunicare, autoanaliza, analiza tipurilor de comunicări și de comunicatori - 4 puncte. <i>Se acordă 1 punct din oficiu.</i>	Autoevaluarea Portofoliul (evaluarea documentului scris urmată de verificare orală)	
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță			
10.1 Standard minim de performanță evaluare la curs -Rezolvarea corectă a 20 de itemi din cei 45 ai testului grilă care să vizeze: <ul style="list-style-type: none"> • capacitatea de a opera minimal cu terminologia specifică comunicării educaționale; • aplicarea unor concepte specifice disciplinei în contexte concrete; • parcurgerea secvențială a bibliografiei minimale. 10.2 Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă - 5 puncte obținute prin raportare la criteriile de evaluare a activității aplicative menționate mai sus accentuându-se: <ul style="list-style-type: none"> • utilizarea adecvată a conceptelor specifice disciplinei ; • analiza realității educaționale prin prisma reperelor procesului de comunicare ; • fișarea articolelor din tratatele de specialitate (cel puțin un articol) • elaborarea unor lucrări în care se vor dezvolta idei întâlnite în cadrul tematicii disciplinei <i>Comunicarea educațională</i>			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2023	Lector dr. Aura HAPENCIUC	Lector dr. Aura HAPENCIUC

Data avizării	Semnătura responsabil de program
21.09.2023	Lector univ dr. Corina GHEORGHIU

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
22.09.2023	Conf. univ. dr. Ioan MAXIM

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
29.09.2023	Conf. univ. dr. Aurora-Adina COLOMEISCHI